جیزیقدان چیخما بالا

آنا آخماتووا

خانه در سکوت می‌شود به ناگاه
آخرین برگ شقایق فرو می‌ریزد.
سرم گیج می‌رود،
و تاریکی زود هنگامی‌بر سرم آوار می‌شود.
در محکم بسته است،
شب تاریک است و باد آرام.
کجاست شادی، کجاست مهربانی، ؟
کجایی همسر نازک‌اندیش من؟
انگشتر پنهان پیدا نشد؟
در انتظارت هستم، چندین روز است،
چون موجودی در بند
با ترانه‌ای که در قلبم خاموش می‌شود.

دولت پیگیر پرونده انتشار تصاویر خصوصی است

معاون رئیس‌جمهور در امور زنان و خانواده با بیان اینکه دولت پرونده انتشار تصاویر خصوصی برخی شهروندان در فضای مجازی در یکی از شهرستان‌ها را با حساسیت پیگیری می‌کند، تاکید کرد: از همه دستگاه‌های مرتبط، خواسته‌ایم حمایت‌های روانی و اجتماعی از قربانیان و خانواده‌های آنان را با فوریت و به صورت فعال در دستور کار قرار دهند، نباید اجازه دهیم یک جرم سایبری به بحرانی اجتماعی و روانی تبدیل شود.

زهرا بهروزآذر، در خصوص انتشار تصاویر خصوصی شهروندان به‌ویژه زنان در برخی از پیام رسان‌ها گفت: آنچه رخ داده، صرفاً یک تخلف در فضای مجازی نیست، یک جرم سازمان‌یافته سایبری، تعرض آشکار به حریم خصوصی شهروندان و حمله به امنیت روانی جامعه است.

وی با بیان اینکه کسانی که با انتشار تصاویر خصوصی، هتک حیثیت، تهدید و اخاذی، زندگی مردم را هدف قرار داده‌اند، باید بدانند که با شدیدترین برخورد قانونی مواجه خواهند شد، افزود: دولت این پرونده را با حساسیت دنبال می‌کند و همه دستگاه‌های مسئول موظف‌اند با هماهنگی و سرعت، این پرونده را تا برخورد کامل با عاملان آن پیگیری کنند.

معاون رئیس‌جمهور درباره شایعات منتشر شده در فضای مجازی درخصوص خودکشی برخی از قربانیان تصریح کرد: تاکنون چنین اخباری از سوی مراجع رسمی‌تأیید نشده است، اما این موضوع به هیچ‌وجه از اهمیت مساله کم نمی‌کند، همین میزان از اضطراب، ترس و فشار روانی که به قربانیان و خانواده‌های آنها تحمیل شده، زنگ خطری جدی است.

بهروزآذر ادامه داد: به همین دلیل از همه دستگاه‌های مرتبط، به‌ویژه دستگاه‌های متولی سلامت روان و خدمات اجتماعی، خواسته‌ایم حمایت‌های روانی و اجتماعی از قربانیان و خانواده‌های آنان را با فوریت و به‌صورت فعال در دستورکار قرار دهند.

وی درباره وظایف خانواده‌ها در این شرایط خاطرنشان کرد: نخستین انتظار ما از خانواده‌ها این است که در کنار فرزندان خود بایستند، دختران و زنانی که تصاویرشان بدون رضایت منتشر شده، مجرم نیستند، آنها قربانی یک اقدام مجرمانه هستند. هرگونه سرزنش، تهدید، طرد یا اعمال خشونت علیه این افراد، ظلمی‌مضاعف به قربانی است و می‌تواند آسیب‌های جبران‌ناپذیری به دنبال داشته باشد. خانواده نباید محل بازخواست قربانی باشد بلکه باید امن‌ترین پناهگاه قربانی باشد.

معاون رئیس‌جمهور با تاکید بر اینکه ارتقای سواد رسانه‌ای دیگر یک انتخاب نیست، بلکه یک ضرورت است، ابراز داشت: همه اعضای خانواده باید بدانند چگونه از اطلاعات و تصاویر شخصی خود محافظت کنند، تنظیمات امنیتی شبکه‌های اجتماعی را بشناسند و در صورت مواجهه با تهدید یا اخاذی، مسیرهای قانونی را دنبال کنند، آموزش عمومی‌در حوزه امنیت دیجیتال باید به‌طور جدی در دستور کار دستگاه‌های آموزشی، فرهنگی و رسانه‌ای قرار گیرد.

بهروزآذر با بیان اینکه از همه مردم می‌خواهیم از عضویت، مشاهده و بازنشر محتوای این کانال‌ها خودداری کنند، عنوان کرد: هر عضویت و هر بازدید، به ادامه حیات این شبکه‌های مجرمانه کمک می‌کند، انتظار ما از جامعه، به‌ویژه مردان، این است که اجازه ندهند آبرو و کرامت زنان و دختران این سرزمین دستمایه سرگرمی، کنجکاوی یا انتقام‌جویی عده‌ای سودجو شود. این رفتارها نه با فرهنگ ایرانی سازگار است، نه با اخلاق، نه با مرام و جوانمردی که همواره به آن افتخار کرده‌ایم.

وی با بیان اینکه دولت در کنار قربانیان ایستاده است، نه در کنار کسانی که آنها را سرزنش می‌کنند، یادآور شد: از همه نهادهای مسئول انتظار داریم با سرعت، هماهنگی و قاطعیت، هم عاملان این جرایم را به دست عدالت بسپارند و هم از قربانیان حمایت کنند.

معاون رئیس‌جمهور با تاکید بر اینکه امنیت، کرامت و حریم خصوصی شهروندان خط قرمز ماست و در برابر تعرض به آن، هیچ‌گونه مماشاتی پذیرفتنی نیست، [illegible] شهروندان نیز می‌خواهیم با خودداری از عضویت، بازنشر و حمایت از این کانال‌ها، اجازه ندهند سودجویان از آبرو و امنیت روانی مردم سوءاستفاده کنند.

بهروزآذر افزود: از همه نهادهای امنیتی، اطلاعاتی، انتظامی، قضایی و دستگاه‌های اجرایی که از نخستین ساعات، با حساسیت و مسئولیت‌پذیری برای شناسایی عاملان، حمایت از آسیب‌دیدگان و بازگرداندن آرامش به جامعه وارد عمل شده‌اند، قدردانی می‌کنم. انتظار ما این است که این همکاری و هماهنگی تا شناسایی و برخورد کامل با همه عوامل این شبکه‌ها ادامه یابد.

وی با بیان اینکه حفظ کرامت، حریم خصوصی و امنیت روانی شهروندان، وظیفه‌ای ملی و مسئولیتی مشترک است، گفت: اطمینان دارم با همدلی مردم، هوشیاری خانواده‌ها و قاطعیت دستگاه‌های مسئول، اجازه نخواهیم داد مجرمان سایبری امنیت و آرامش جامعه را هدف قرار دهند.

برخی کاربران شبکه‌های اجتماعی از انتشار تصاویر شخصی تعدادی از شهروندان در فضای مجازی خبر دادند، پلیس اعلام کرد با عاملان انتشار این تصاویر برخورد شده است.

چرا مدارس مهارت‌های زندگی را به دختران آموزش نمی‌دهند؟

PDF Compressor Free Version

تحولات اجتماعی و تغییر سبک زندگی، نیازهای تربیتی دختران امروز را نسبت به گذشته دگرگون کرده است. با این حال، بسیاری از کارشناسان معتقدند نظام آموزشی و خانواده هنوز نتوانسته‌اند متناسب با این تغییرات، مهارت‌های لازم برای ایفای نقش‌های مختلف زندگی را به دختران آموزش دهند. در همین راستا با فاطمه وجدانی، دکترای فلسفه تعلیم و تربیت و عضو هیئت علمی‌دانشگاه شهید بهشتی، گفتگو کرده‌ایم.

مهم ترین نیاز تربیتی دختران امروز چیست؟

وجدانی: یکی از نیازهای مهم دختران امروز، نیاز به آگاهی و تعریف دقیق نقش‌های خود در صحنه زندگی است. خوشبختانه دختران امروز شناخت دقیق‌تری از استعدادها و توانمندی‌های خود دارند، و زمینه شکوفایی و پرورش این استعدادها هم بیش از گذشته برایشان فراهم است. به عنوان مثال، دختران امروز علاوه بر هویت فردی و خانوادگی، به میزان زیادی متوجه بعد اجتماعی هویت خود شده‌اند و بسیار مشتاق هستند تا نقش‌های بیشتر و مهم‌تری را در عرصه اجتماع ایفا کنند.

این توانمندی‌ها و فعالیت‌های چندگانه به طور کلی می‌تواند ظرفیت خوبی برای رشد جامعه باشد. اما مساله این است که اگر دختر خانم نتواند نظام ارزش‌های خود را ساماندهی کند، دچار به هم ریختگی و آشفتگی ارزشها، تعارض نقش‌ها و ناتوانی در تشخیص اهم و مهم می‌شود و ممکن است نتواند حتی همان نقش‌های پایه و مهم‌تر خود را نیز به درستی ایفا نماید. بنابراین، این که من در این جهان چه جایگاه و نقشی دارم، چه کارهایی باید انجام بدهم، در تعارض‌ها و تزاحم‌ها، چگونه باید مسئولیت‌های گوناگون خود را مدیریت کنم، نیاز به آموزش دارد.

آنچه خانواده و نظام آموزشی کمتر به آن توجه کرده اند، چیست؟

وجدانی: همین مساله‌ای که مطرح کردم، می‌تواند ناشی از کم کاری تربیتی نظام خانواده و نظام آموزشی باشد. کودک در ابتدا و در دوران طلایی یادگیری خود، بسیاری از ارزش‌ها و رمز و راز زندگی موفق را در خانواده می‌آموزد؛ به ویژه از طریق یادگیری ضمنی و مشاهده‌ای. منتها با توجه به شکاف نسلی بین دختران امروز و مادران آنها، واقعیت این است که میزان دغدغه مندی، انگیزه و فعالیت اجتماعی مادران و فرزندان تفاوت قابل توجهی دارد؛ بدین معنا که فعالیت‌های اجتماعی سهم کمرنگ‌تری در زندگی بانوان نسل‌های گذشته داشته است.

به همین نسبت، تعارض نقش‌ها و مهارت مدیریت آنها کمتر مساله ایشان بوده است؛ درحالی که برای دختران امروز این مساله کاملا موضوعیت دارد. بنابراین دختران امروز، چنین مهارتی را نه به صورت الگویی و مشاهده‌ای و نه از طریق آموزش کلامی‌از مادران خود نیاموخته‌اند.

خیلی از دختران امروز برخلاف مادران‌شان، بهترین سال‌های جوانی خود را به ادامه تحصیل، اشتغال یا فعالیت‌های اجتماعی اختصاص داده اند و ازدواج و فرزندآوری را به سالهای بعدی عمر خود واگذار می‌کنند و ما پیامد این گونه اولویت‌بندی را، در جنبه‌های فردی، خانوادگی و اجتماعی می‌بینیم. از طرفی، نظام تربیتی ما نیز عمدتا کنکور محور است و لذا در دوران مدرسه، کمتر به پرورش شخصیت و مهارت آموزی پرداخته می‌شود.

آیا میان آموزش‌های مدرسه و نیازهای واقعی دختران در زندگی امروز فاصله وجود دارد؟

وجدانی: به زعم من، بله. همانطور که عرض کردم، تربیت ساحت‌های گوناگونی دارد. مثلا برخی ساحت‌های مهم آن عبارتند از تربیت معنوی- اخلاقی، تربیت شهروندی، تربیت سیاسی، تربیت برای همسری و مادری و نظایر اینها. جالب است که طبق اسناد بالادستی، مثلا ساحت تربیت دینی-اخلاقی بر سایر ساحت‌ها اولویت دارد؛ هم چنین، سایر ساحت‌هایی که اشاره کردم، بسیار مهم شمرده شده است؛ اما در عمل، و در نظام آموزشی کنکور محورما،این ساحت‌ها عملا به حاشیه رانده شده‌اند.

پرداختن جدی به پرورش این ساحت‌ها نیازمند تحولات اساسی در هدف گذاری، اختصاص زمان و منابع، به‌کار بردن روش‌های متنوع و کارآمد و... است. بهرحال، به نظر می‌رسد که در حال‌حاضر این ساحت‌ها چندان در اولویت نیستند؛ یا به صورت بسیار ناقصی آموزش داده می‌شوند. لذا نظام آموزشی ما از جامعیت یا دست‌کم از تعادل برخوردار نیست. اساسا در نظام آموزشی شناخت محور ما، پرورش بعد عاطفی و مهارتی دانش آموزان مغفول هستند.

بنابراین، آموزش‌های مدرسه ای، در وضعیت فعلی جوابگوی همه نیازهای تربیتی دختران امروز نیست و خروجی‌های نظام آموزشی غالبا تک بعدی و به صورت محدود رشد یافته اند. برای رفع این نقایص نیاز به سازماندهی مجدد اهدف و روش‌های تربیتی در مدارس هستیم.

عضویت جمهوری اسلامی‌ایران در شورای مشورتی زنان سازمان همکاری‌های اسلامی

جمهوری اسلامی‌ایران عضو شورای مشورتی زنان سازمان همکاری‌های اسلامی‌شد که این انتخاب بیانگر نقش فعال و حضور موثر کشورمان در ساز و کارهای بین المللی مرتبط با مسائل زنان در جهان اسلام است.

در نهمین اجلاس وزرای زنان سازمان همکاری‌های اسلامی‌که با مشارکت فعال کشورهای عضو سازمان همکاری اسلامی‌در پاکستان برگزار شد، دستورکارهای مختلفی مطرح شد که یکی از مهمترین آنها، انتخاب اعضای جدید سازمان برای شورای مشورتی زنان بود، در این راستا، نرجس ابوالقاسمی‌دهاقانی معاون بررسی‌های راهبردی معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری، از سوی جمهوری اسلامی‌ایران در گروه آسیایی با اجماع این گروه به عضویت این شورا درآمد.

در این دوره، از گروه آسیایی کشورهای ایران، ترکیه و مالزی به عضویت گروه درآمدند.

بر اساس این گزارش، این شورا با هدف هدایت سیاست‌های آینده، ارتقای توانمندسازی زنان و حمایت از حقوق آنان و به عنوان نهاد مشورتی کنفرانس وزیران زنان سازمان همکاری اسلامی‌فعالیت می‌کند، اعضای این شورا از سه گروه جغرافیایی عربی، آسیایی و آفریقایی هستند که از هر گروه سه کشور انتخاب می‌شوند.

نهمین اجلاس وزرای زنان سازمان همکاری‌های اسلامی‌با عنوان «توانمندسازی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی زنان در کشورهای عضو سازمان همکاری اسلامی، چالش‌ها و مسیر پیش رو» ۲۱ تا ۲۲ تیر ماه امسال (۱۲ تا ۱۳ جولای ۲۰۲۵) در اسلام آباد پاکستان برگزار شد.

بررسی پیش‌نویس سند توسعه دانشگاه‌های دوستدار خانواده

پیش‌نویس سند توسعه دانشگاه‌های دوستدار خانواده در جلسه ۱۰۰۸ شورای فرهنگی و اجتماعی خانواده و زنان شورای عالی انقلاب فرهنگی بررسی شد.

جلسه اخیر شورای فرهنگی و اجتماعی خانواده و زنان به بحث و بررسی پیرامون «پیش‌نویس سند توسعه دانشگاه‌های دوستدار خانواده» اختصاص داشت که محصول مطالعات و نشست‌های هیأت اندیشه‌ورز میز آموزش‌های رسمی‌ستاد خانواده و زنان دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی است.

پیش‌نویس این سند با هدف «نهادینه‌سازی سبک زندگی اسلامی- ایرانی از طریق تحقق سیاست‌های خانواده محور در نظام حکمرانی مراکز آموزش عالی در ابعاد؛ آموزشی و پژوهشی، ساختاری و مدیریتی، فرهنگی و اجتماعی، ضوابط و دستورالعمل‌ها، مالی و رفاهی و نظارت و ارزیابی» با ۵ راهبرد اصلی تدوین شده که ذیل هر راهبرد اصلی، چند راهبرد میانی و تعدادی اقدام نیز تعریف شده است.

پس از بحث و بررسی و تبادل‌نظر اعضاء مقرر شد؛ نظرات تکمیلی به صورت کتبی به ستاد ارسال شود تا پس از اعمال در پیش‌نویس سند، جهت تصویب نهایی در دستور جلسات بعدی شورا قرار گیرد.

چرا بحران نوجوانی در سالهای اخیر عمیق تر شده است؟

قمر طالبی

افزایش مشکلات روحی و رفتاری در میان نوجوانان، از افت تحصیلی و انزوای اجتماعی گرفته تا اضطراب و پرخاشگری، نگرانی خانواده‌ها و متخصصان حوزه سلامت روان را بیش از گذشته برانگیخته است. کارشناسان معتقدند تغییرات گسترده اجتماعی و گسترش فناوری‌های نوین، دوران نوجوانی را به یکی از حساس ترین مراحل زندگی نسل جدید تبدیل کرده است.

نوجوانی همواره یکی از دوره‌های پرچالش زندگی انسان به شمار آمده است؛ اما بسیاری از متخصصان بر این باورند که نوجوانان امروز با مسائلی مواجه هستند که نسلهای پیشین تجربه کمتری از آن داشته اند. حضور گسترده در فضای مجازی، فشارهای تحصیلی، تغییر الگوهای ارتباطی و افزایش انتظارات اجتماعی، شرایطی را ایجاد کرده که برخی از کارشناسان از آن با عنوان «بحران نوجوانی» یاد می‌کنند. در همین رابطه با دکتر مریم موسوی، روانشناس کودک و نوجوان درباره ابعاد این بحران و راهکارهای مدیریت آن گفت و گو کرده ایم.

نوجوانان امروز زیر فشار چندجانبه قرار دارند

دکتر موسوی معتقد است نوجوانان نسل جدید در معرض فشارهای متعددی قرار گرفته اند که گاه خانواده‌ها از آن آگاهی کافی ندارند.

او می‌گوید: «نوجوان امروز فقط با تغییرات جسمی‌و روانی دوران بلوغ رو به رو نیست، بلکه همزمان باید حجم زیادی از اطلاعات، انتظارات اجتماعی، فشارهای تحصیلی و تاثیرات فضای مجازی را نیز مدیریت کند. همین مسئله باعث شده است که بسیاری از نوجوانان احساس سردرگمی‌و ناتوانی در کنترل شرایط داشته باشند.»

به گفته این روانشناس، بسیاری از رفتارهایی که والدین آن را لجبازی یا سرکشی تلقی می‌کنند، در واقع واکنش نوجوان به فشارهای روانی و تلاش او برای یافتن هویت مستقل است.

فضای مجازی؛ فرصت یا تهدید؟

موسوی یکی از مهمترین عوامل تاثیرگذار بر سلامت روان نوجوانان را گسترش شبکه‌های اجتماعی میداند.

او توضیح می‌دهد: «فضای مجازی به خودی خود پدیده منفی نیست و میتواند فرصتهای آموزشی و ارتباطی فراوانی ایجاد کند؛ اما مشکل از جایی آغاز می‌شود که نوجوان بخش عمده ای از هویت و ارزشمندی خود را بر اساس بازخوردهای فضای آنلاین تعریف می‌کند.»

به اعتقاد او، مقایسه مداوم با تصاویر و سبک زندگی دیگران میتواند اعتماد به نفس نوجوانان را کاهش دهد.

او در این باره می‌گوید: «بسیاری از نوجوانان ساعتها در معرض محتوایی قرار می‌گیرند که تصویری غیرواقعی از موفقیت، زیبایی یا خوشبختی ارائه می‌دهد. در نتیجه ممکن است احساس کنند از دیگران عقب مانده اند یا به اندازه کافی خوب نیستند. این مسئله زمینه ساز اضطراب، افسردگی و نارضایتی از خود می‌شود.»

خانواده‌ها باید نقش شنونده را بپذیرند

این روانشناس کودک و نوجوان تاکید می‌کند که مهمترین نیاز نوجوانان در شرایط کنونی، احساس درک شدن است.

او می‌گوید: «بسیاری از والدین تصور می‌کنند راه حل مشکلات فرزندشان در نصیحت کردن یا اعمال محدودیت‌های بیشتر است، در حالی که نوجوان پیش از هر چیز نیاز دارد کسی حرفهایش را بشنود.»

موسوی معتقد است گفت و گوی موثر میان والدین و فرزندان به میزان قابل توجهی از تنشهای خانوادگی می‌کاهد. زمانی که نوجوان احساس کند بدون قضاوت شدن میتواند نگرانی‌ها و احساسات خود را بیان کند، اعتماد بیشتری به خانواده پیدا می‌کند و احتمال بروز رفتارهای پرخطر نیز کاهش مییابد.»

فشارهای تحصیلی سلامت روان را تهدید می‌کند

یکی دیگر از موضوعاتی که موسوی به آن اشاره می‌کند، افزایش فشارهای آموزشی و رقابتهای تحصیلی است.

به گفته او، برخی خانواده‌ها به گونه ای با مسئله درس و موفقیت برخورد می‌دکنند که نوجوان تصور می‌دکند ارزش او تنها به نمرات و عملکرد تحصیلی اش وابسته است.

این روانشناس ادامه می‌دهد: «وقتی نوجوان مدام احساس کند باید بهترین باشد، به تدریج دچار اضطراب مزمن می‌شود. در چنین شرایطی حتی موفقیتهای او نیز نمیتواند احساس رضایت واقعی ایجاد کند، زیرا همواره نگران شکست بعدی است.»

او تاکید می‌کند که سلامت روان باید در کنار موفقیت تحصیلی مورد توجه قرار گیرد و والدین نباید تمام هویت فرزند خود را به نتایج آموزشی گره بزنند.

نشانه‌هایی که خانواده‌ها نباید نادیده بگیرند

دکتر موسوی هشدار می‌دهد برخی تغییرات رفتاری نیازمند توجه جدی هستند.

او می‌گوید: «گوشه گیری شدید، کاهش ناگهانی عملکرد تحصیلی، اختلال خواب، بی انگیزگی مداوم، پرخاشگری غیرعادی، ناامیدی طولانی مدت و دوری از جمع دوستان و خانواده از جمله نشانه‌هایی هستند که باید مورد بررسی قرار گیرند.»

به گفته او، بسیاری از خانواده‌ها تصور می‌کنند این رفتارها بخشی طبیعی از نوجوانی است، در حالی که گاهی میتواند نشانه بروز مشکلات جدی روان‌شناختی باشد. بنابراین هرچه مداخله تخصصی زودتر انجام شود، احتمال حل مشکل نیز بیشتر خواهد بود.

آموزش مهارتهای زندگی؛ حلقه گمشده تربیت نوجوانان

این روانشناس معتقد است بخش مهمی‌از مشکلات نوجوانان به ضعف در آموزش مهارتهای زندگی بازمی‌گردد.

او توضیح می‌دهد: «نوجوانان باید یاد بگیرند چگونه استرس خود را مدیریت کنند، چگونه با ناکامی‌مواجه شوند و چگونه احساسات خود را به شیوه ای سالم بیان کنند. متاسفانه بسیاری از این آموزشها در خانواده و مدرسه به اندازه کافی ارائه نمی‌شود.»

موسوی بر این باور است که آموزش مهارتهای ارتباطی، حل مسئله، مدیریت خشم و افزایش تاب آوری میتواند از بسیاری از آسیبهای اجتماعی و روانی پیشگیری کند.

نوجوانی بحران نیست؛ فرصتی برای رشد است

موسوی در ادامه تاکید می‌کند که نباید نوجوانی را صرفا دوره ای بحرانی و آسیب زا دانست.

او می‌گوید: «نوجوانی مرحله ای طبیعی از رشد انسان است. اگر خانواده‌ها و جامعه شناخت درستی از نیازهای این دوره داشته باشند، همین مرحله میتواند به فرصتی ارزشمند برای شکوفایی توانمندی‌ها و شکل گیری شخصیت سالم تبدیل شود.»

او معتقد است حمایت عاطفی، گفت و گوی موثر، آموزش مهارتهای زندگی و توجه به سلامت روان، مهمترین عواملی هستند که میتوانند نوجوانان را در عبور موفق از این دوران یاری کنند. نوجوانان بیش از هر زمان دیگری به دیده شدن، شنیده شدن و پذیرفته شدن نیاز دارند. هرچه این نیازها بهتر پاسخ داده شود، جامعه نیز از نسلی سالم تر، توانمندتر و امیدوارتر برخوردار خواهد شد.